

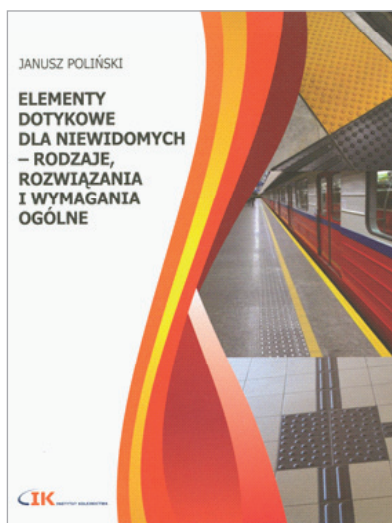
Elementy dotykowe dla niewidomych – rodzaje, rozwiązania i wymagania ogólne

Informację opracował Janusz POLIŃSKI¹

Streszczenie

W monografii opisano zasady stosowania w różnych krajach znaków dotykowych (pasów ostrzegawczych, ścieżek prowadzących i map dotykowych) przeznaczonych dla niewidomych. Scharakteryzowano istniejące rozwiązania, ich zalety i wady oraz podstawy prawne ich projektowania. Zebrany materiał umożliwi wyciągnięcie strategicznych wniosków na temat dobrych praktyk stosowania elementów dotykowych.

Słowa kluczowe: podróżny niepełnosprawny, dostępność transportu kolejowego, elementy dotykowe

Autor: Janusz Poliński
 Tytuł: Elementy dotykowe dla niewidomych – rodzaje, rozwiązania i wymagania ogólne
 Wydawnictwo: Instytut Kolejnictwa
 Rok wydania: 2012
 Liczba stron: 130
 Bibliografia: 247 pozycji
 ISBN: 978-83-933737-4-1

Monografia zawiera następujące rozdziały:

1. Wprowadzenie,
2. Dysfunkcja wzroku i rola dotyku,
3. Słabowidzący – oświetlenie, kontrast i olśnienie,

4. Przedmiot badań, ocen i analiz,
5. Metodologia,
6. Badania, oceny, analizy,
7. Ważniejsze wytyczne,
8. Zakończenie
9. Bibliografia.

We wprowadzeniu opisano zagadnienia dotyczące dostępności i podstawowych wymiarów elementów dotykowych związanych z poruszaniem się osób niewidomych. Zrozumienie istoty oraz znaczenia elementów dotykowych w przestrzeni publicznej wymaga przybliżenia problematyki dysfunkcji wzroku jako dolegliwości ograniczającej lub wręcz uniemożliwiającej poruszanie się po dworcach kolejowych. Dysfunkcja wzroku jest związana z ostrością widzenia, polem widzenia i stanem funkcjonalnym narządu wzroku. Warto także podkreślić, że w zależności od stopnia utraty wzroku, wyróżnia się osoby niewidome i słabowidzące.

Dla osób słabowidzących ważną rolę odgrywa oświetlenie, kontrast i zjawisko olśnienia. W obiektach dworcowych istotna jest informacja przekazywana w postaci różnych napisów. Z tego względu dużą rolę odgrywa rodzaj użytej czcionki i krój pisma. Wskazane jest używanie czcionek bezszeryfowych.

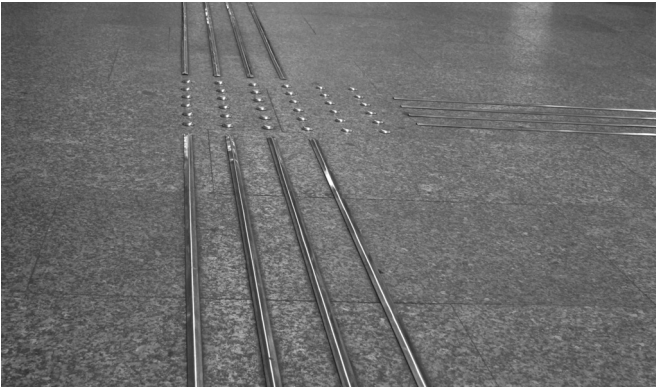
W dalszych częściach monografii zawarto przegląd stosowanych rozwiązań pasów ostrzegawczych, ponieważ nie istnieje ogólnoswiatowy, spójny system tworzenia tego typu oznaczeń dla osób niewidomych. Przybliżono stosowane w różnych częściach świata elementy dotykowe dotyczące kształtu, materiału i ich wzajemnego położenia

¹ Dr inż.; Instytut Kolejnictwa, Zakład Dróg Kolejowych i Przewozów; e-mail: jpolinski@ikolej.pl.

względem siebie. Wieloletnie stosowanie różnych rozwiązań pozwoliło na określenie ich zalet i wad. Opisano różne rozwiązania ścieżek dotykowych (prowadzących), rysunki 1, 2. Przeprowadzono analizę stosowanych w różnych krajach Europy, Azji, Ameryki Północnej i Australii rozwiązań dotyczących kształtu elementów dotykowych, stosowanych materiałów i wzajemnego położenia względem siebie linii dotykowych.

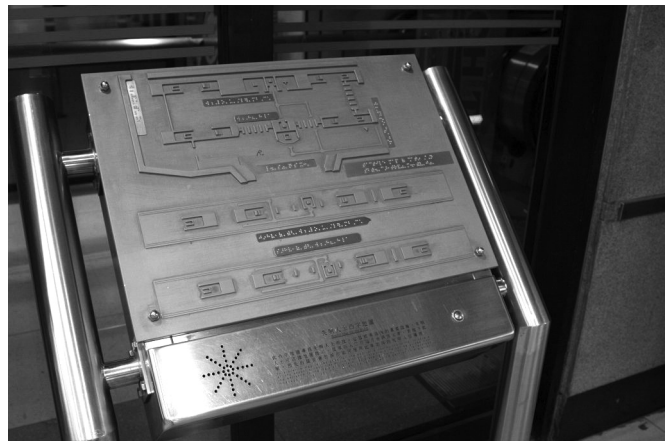

Rys. 1. Prawidłowe położenie dotykowych elementów ostrzegawczych wraz z zaznaczeniem miejsca położenia drzwi wejściowych do wagonu

Rys. 2. Ścieżka dotykowa na dworcu Warszawa Centralna

Ważnym i jeszcze w Polsce nie stosowanym udogodnieniem dla osób niewidomych są mapy dotykowe, rysunek 3. W Europie największe doświadczenie w tym zakresie mają koleje włoskie; rozwój tej technologii informacyjnej można również odnotować w wielu państwach azjatyckich. Aby mapy dotykowe mogły spełniać swoją rolę informacyjną na dworcach kolejowych, konieczna jest standaryzacja używanych symboli oraz sprecyzowanie zasad umieszczania na trasach wolnych od przeszkód.

Rys. 3. Ogólny widok mapy dotykowej w Hongkongu

Monografię zakończono wytycznymi dotyczącymi działań mających na celu właściwe stosowanie elementów dotykowych w Polsce. Realizacja tych wytycznych powinna znacznie poprawić dostępność infrastruktury i taboru kolejowego osobom niewidomym.

Ze względu na kompleksowe podejście do tematyki elementów dotykowych dla osób niewidomych, monografia może być przydatna dla techników, studentów, projektantów, zarządców infrastruktury kolejowej związanej z obsługą podróżnych, a także osób zainteresowanych nowoczesną informacją w transporcie, wspomagającą przemieszczanie się podróżnych niewidomych.

Informację opracowano na podstawie monografii pt. „Elementy dotykowe dla niewidomych – rodzaje, rozwiązania i wymagania ogólne”; autor: Janusz Poliński, Wydawnictwo Instytutu Kolejnictwa, 2012